

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 11. An qui ponit actionem ex quâ damnum obvenit alteri, tenetur illud restituere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

Placet tamen id tempus spectandum, quo res unquam plurimi fuit: maximè cum deteriore rem factam fur dando non liberatur; semper enim moram fur facere videtur.

Sed hoc negant alii, quia restitutio fieri debet solum ad æqualitatem damni illati. At tunc non est illatum damnum secundum summum valorem rei, nam eius incrementum non erat certò profuturum Domino, cum Dominus non fuisset eam venditurus tempore illius incrementi, nec coactus fuerit eo tempore aliam emere.

Q. II. An qui ponit actionem, ex qua damnum obvenit alteri, tenetur illud restituere?

Resp. I. Si damnum venit tertio ex actione tua mala, vel otiosa, quæ fuerit periculosa, sive per se, sive ratione circumstantiarum, teneris illud resarcire, quamvis aliunde adhibueris diligentiam ne eveniret, & illud non intenderis. Quia 1. illud damnum est tibi sufficienter voluntarium in causa, nempe in actione tua mala periculosa, per quam illud creas. 2. Intulisti injuriam damnosam illi tertio, quippe qui jus habebat, ne malam illam actionem sibi periculosam faceres.

Secus est, si damnum veniret alteri ex tua actione non mala, licet periculosa, sed utili tibi cujus faciendæ jus habebas; modò adhibueris debitam ad illud impediendum diligentiam, quæ adhiberi potuit, retenta illa actione
licita

licita tunc enim damnum illud tibi non impu-
taretur, cum utaris jure tuo, ex c. 31. de Elect.
Non videtur injuriam facere, qui utitur jure suo.
Et ex l. 193. ff. de Regul. Jur. *Nemo damnus
facit, nisi qui id fecit, quod facere jus non habet.*
Sed si non adhibueris debitam cautionem, ne
aliis damnum eveniret, tenêris de damno;
nam quisque tenetur ex justitia curare, ne ex
sua actione damnum veniat alteri; nam pro-
ximus habet jus, ne ei damnum inferatur sine
justa causa, & legitima auctoritate, Item te-
nêris, si jus non habeas faciendi aliquid peri-
culosum, licet non malum: sic qui in itinere fo-
yeam, lupi capiendi causâ, facit, tenetur de
damno, L. 28. ff. *Ad Leg. Aquil.*

Resp. II. Tenêris resarcire damnum, quod
alteri venit ex tua culpa, scilicet actione mala,
vel inutili, si damnum illud intendisti, licet ex
ea plerumque damnum non veniat; nam tunc
damnum tibi voluntarium est in se, & meritò
censeris illius causa, cum re ipsa ex directa in-
tentione illud intuleris per actionem tuam
malam, vel inutilem.

Resp. III. Tenêris resarcire damnum, quod
obvenit alteri ex actione tua mala, vel inutili,
licet ex ea plerumque damnum tertio non
eveniat, nec illud in eenderis, si prævideris pro-
babiliter eventurum. S. Thom. q. 64. a. 8.
Quia 1. tunc damnum illud est voluntarium
tibi in actione illa mala tanquam in causa, vel
saltem tanquam in occasione, quæ est æquiva-
lenter

lenter causa. 2. Fecisti injuriam alteri, qui jus habebat, ne actionem illam malam faceres in talibus circumstantiis, nempe cum suo periculo, quamcumque aliunde diligentiam adhibueris S. Th. 2. 2. q. 64. a. 8.

Resp. IV. Non tenêris resarcire damnum, quod ex tua actione mala non periculosa obvenit, si illud non intenderis, nec potueris praevidere obventurum, eò quòd nunquam, aut ferè nunquam illud eveniat ex tali actione in talibus circumstantiis: quia tunc damnum illud nec in se, nec in alio tibi voluntarium est, cum nec illud intenderis, nec potueris praevidere; nec requiritur cautio, ubi non est periculum. Hinc qui alienam arborem ascendit ad fructus furandos, & casu cadens supra socium, eum præter intentionem occidit, non est reus homicidii, nec tenetur socio ad restitutionem: quia talis ascensus, licet illicitus, non erat sic periculosus: unde ille solum reus est furti. Quando autem S. Thom. loco cit. dicit, dantem operam rei illicitæ, ex qua mors alterius sequitur, esse reum homicidii, supponit illam rem esse aliquatenus periculosam, saltem ex circumstantiis.

Q. 12. An in dubio de damno secuto ex actione mala per se damnificativa, est obligatio restituendi?

Resp. I. Qui injustè posuit actionem ex se impeditivam lucri, vel damnificativam, tenetur